Eljárási határidők

Csehország

1 Melyek a polgári ügyekben alkalmazott határidők típusai?

Alapvetően a polgári eljárásjogban érvényesülő határidők eljárásjogi vagy anyagi jogi határidők.

Kétféle eljárásjogi határidő létezik: törvényi és bírói.

A törvényi határidőkről törvény rendelkezik. A törvényi eljárásjogi határidők elmulasztása minden esetben valamilyen eljárásjogi következményt von maga után (például valamely feladat eredményes teljesítéséhez való jog elvesztését, rendbírság kiszabását). A törvényi határidők elmulasztása ellen igazolásnak van helye (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény (*zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů*; *polgári perrendtartás)* 58. szakaszát), amennyiben a fél vagy a jogi képviselője méltányolható okból mulasztotta el a határidőt, és ezért nem tudott elvégezni valamely olyan cselekményt, amelynek elvégzésére jogosult lett volna. Az erre irányuló kérelmet az akadály megszűnésétől számított 15 napon belül kell előterjeszteni, és egyúttal pótolni kell az elmulasztott cselekményt is. A bíróság a fél kérelmére az elmulasztott határidő igazolása érdekében elrendelheti a kérelem felfüggesztő hatályát.

Amennyiben az eljárási cselekmény elvégzésének határidejét nem közvetlenül törvény határozza meg, úgy azt a bíróság tanácsának elnöke (vagy egyesbíró) állapítja meg. A bíróság tanácsának elnöke (vagy az egyesbíró) nemcsak törvény által meghatározott esetekben határozhatja meg a határidőt, hanem akkor is, ha az az eljárás hatékony és kellő időben való lefolytatását biztosítja. A bíróság a körülményekre tekintettel meghosszabbíthatja a bírói határidőt (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 55. szakaszát). Az elmulasztott határidő igazolásának nincs helye.

A bíróság számára például ítélethozatalra megállapított határidők nem eljárási, hanem igazgatási, ügyviteli határidők.

2 Az 1971. június 3-i 1182/71/EGK, Euratom rendelet szerinti munkaszüneti napok listája

A független cseh állam megújulásának napja, újév: január 1.

húsvéthétfő: a napja változik, de általában március végére vagy április elejére esik.

a munka ünnepe: május 1.

a győzelem napja: május 8.

Cirill és Metód, a szláv hittérítők napja: július 5.

Husz János máglyahalálának napja: július 6.

A cseh államiság ünnepe: szeptember 28.

Az önálló csehszlovák állam megalapításának napja: október 28.

A szabadságért és a demokráciáért folytatott harc napja: november 17.

szenteste: december 24.

karácsony napja: december 25.

karácsony másnapja: december 26.

3 Melyek a különböző polgári eljárásokban alkalmazott határidőkre vonatkozó általános szabályok?

A határidők számítására vonatkozó törvényi rendelkezéseket a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 55–58. szakaszai tartalmazzák.

A napokban megállapított határidő a kezdetére okot adó esemény napját követő napon kezdődik.

Fél hónap tizenöt napot jelent.

A hetekben, hónapokban vagy években megállapított határidő azon a napon jár le, amely számánál vagy elnevezésénél fogva megfelel annak a napnak, amelyre a határidő kezdetére okot adó esemény esett. Amennyiben ez a nap az utolsó hónapban hiányzik, a határidő a hónap utolsó napján jár le.

Amennyiben a határidő utolsó napja szombatra, vasárnapra, vagy munkaszüneti napra esik, a határidő utolsó napja a következő munkanap.

Az órákban megállapított határidő annak az órának a végével jár le, amely elnevezését tekintve megfelel azzal az órának, amelyre a határidő kezdetére okot adó esemény esett.

Az eljárásjogi határidőt megtartottnak kell tekinteni, amennyiben a határidő utolsó napján az eljárási cselekményt elvégezték a bíróságon, vagy a beadványt az annak kézbesítésére kötelezett hatóság – az esetek többségében a postai szolgáltatás végzésére jogosult szerv – részére átadták.

Ha az eljárás nyugszik, az eljárásjogi határidők is nyugszanak (a polgári perrendtartás 111. szakaszának (1) bekezdése). Amennyiben az eljárás folytatódik, a határidők újra elkezdődnek.

4 Amennyiben egy nyilatkozatot vagy eljárási cselekményt határidőn belül kell megtenni, mi a határidő kezdő időpontja?

A határidők számításakor nem kell figyelembe venni azt a napot, amelyen a határidő számítására okot adó esemény történt. Ez a szabály nem alkalmazandó az órákban meghatározott határidőkre. A határidő tehát rendszerint azt a napot követő napon kezdődik, amelyre a határidő kezdetére okot adó esemény esett (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 57. szakaszának (1) bekezdését).

5 A határidő kezdő időpontját érintheti vagy módosíthatja-e az okiratok továbbításának vagy kézbesítésének módja (végrehajtó vagy postai szolgáltatás útján történő személyes kézbesítés)?

Nincs.

6 Ha a határidő számításának kezdete egy esemény bekövetkezéséhez kötődik, akkor a határidő számításakor figyelembe veszik-e az esemény bekövetkezésének napját?

A határidők számításakor nem kell figyelembe venni azt a napot, amelyen a határidő számítására okot adó esemény történt. Ez a szabály nem alkalmazandó az órákban meghatározott határidőkre (a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 57. szakaszának (1) bekezdése).

7 Ha a határidő napokban van kifejezve, akkor a feltüntetett napok száma naptári napokat vagy munkanapokat jelöl?

A határidőt naptári napok szerint kell számítani.

8 Ha a határidő hetekben, hónapokban vagy években van kifejezve?

Hetekben kifejezett határidők ritkán fordulnak el a polgári perrendtartásban (a módosított 99/1963. sz. törvény), (pl. a 260. szakasz (3) bekezdése, a 295. szakasz (1) bekezdése és a 295. szakasz (2) bekezdése). Ennél gyakrabban fordulnak elő bírói határidőként a bírói gyakorlatban.

A hónapokban kifejezett határidők a polgári perrendtartás szerint: egy hónap (pl. a 82. szakasz (3) bekezdése, a 336m. szakasz (2) bekezdése és a 338za. szakasz (2) bekezdése); két hónap (pl. a 240. szakasz (1) bekezdése és a 247. szakasz (1) bekezdése; három hónap (pl. a 111. szakasz (3) bekezdése, a 233. szakasz (1) bekezdése és a 234. szakasz (1) bekezdése); illetve hat hónap (pl. a 77a. szakasz (2) bekezdése és a 260g. szakasz (3) bekezdése).
A polgári perrendtartásban szabályozott években megállapított határidők kétfélék lehetnek: egy évesek (pl. a 111. szakasz (3) bekezdése) és három évesek (pl. a 99. szakasz (3) bekezdése, a 233. szakasz (2) bekezdése és a 234. szakasz (2) bekezdése).

9 Mikor jár le a hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő?

A hetekben, hónapokban vagy években kifejezett határidő azon a napon jár le, amely elnevezésénél fogva megfelel annak a napnak, amelyre a határidő kezdetére okot adó esemény esett, ha pedig ez a nap a lejárat hónapjában hiányzik, akkor a hónap utolsó napján (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99 /1963. sz. módosított törvény 57. szakaszának (2) bekezdését).

10 Ha a határidő szombaton, vasárnap vagy állami ünnepnapon, illetve munkaszüneti napon jár le, meghosszabbodik-e a következő munkanapig?

Igen (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 57. szakaszának (2) bekezdését).

11 Vannak olyan körülmények, amelyek fennállása esetén meghosszabbodnak a határidők? Milyen feltételek mellett lehet hivatkozni az ilyen meghosszabbodásra?

A törvényi határidők bírósági döntéssel nem változtathatók meg.
A bírói határidők a körülményektől függően a bíróság által meghosszabbíthatók.

12 Melyek a fellebbezési határidők?

A fél a járásbíróság (*okresní soud*) vagy regionális bíróság (*krajský soud*) elsőfokú, ítélettel hozott döntését megtámadhatja, kivéve, ha azt törvény kifejezetten kizárja (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 201. szakasza). A fellebbezést az írásbeli határozat kézbesítését követő tizenöt napon belül kell benyújtani annál a bíróságnál, amelynek döntése ellen a fellebbezés irányul. A fellebbezés előterjesztésére megállapított határidő nem tartalmazza azt a napot, amelyen a határozatot a félnek kézbesítették. Ezt az eljárási határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a fellebbezést az annak kézbesítésére kötelezett hatóságnak (különösen a postai szolgáltatás végzésére jogosult szervnek, fogvatartott elítéltek és előzetes letartóztatásban álló személyek esetén a büntetésvégrehajtási intézetnek, illetve nevelőintézetnek stb.), vagy a bíróságnak a határidő utolsó napján átadták.
Valamely korábbi döntést helyesbítő határozat kibocsátása esetén a határidő a helyesbítő határozat határidejétől kezdődik (lásd a polgári perrendtartás 204. szakaszának (1) bekezdését).
A tizenöt napos határidő lejártát követően előterjesztett fellebbezést csak abban az esetben lehet határidőben előterjesztettnek tekinteni, ha a fellebbező a bíróság téves pervezetésére tekintettel járt el így. Amennyiben a döntés nem tartalmaz tájékoztatást a fellebbezésről, a fellebbezési határidőről vagy a bíróságról, akihez azt be kell nyújtani, illetve téves tájékoztatást tartalmaz arra vonatkozóan, hogy fellebbezésnek nincs helye, úgy a fellebbezés a határozat kézbesítéséről számított három hónapon belül előterjeszthető.
Amennyiben az ügyben fizetési meghagyás kibocsátására került sor, a meghagyás jogerőre emelkedését csak az alperesnek a meghagyás kézbesítésétől számított 15 napos törvényi határidőn belül előterjesztett ellentmondásával lehet megakadályozni (lásd a polgári perrendtartás 172. szakaszának (1) bekezdését). Az ellentmondás előterjesztésével a fizetési meghagyás hatályát veszti, és a bíróság elrendeli a tárgyalást. Fellebbezésnek csak az eljárási költségek megállapításával kapcsolatban van helye, de ez természetesen nem helyezi hatályon kívül a fizetési meghagyást.

13 Módosíthatják-e a bíróságok a határidőket (különösen a személyes megjelenésre vonatkozó határidőket), vagy kitűzhetnek-e határnapot a megjelenésre?

A polgári perrendtartás (a módosított 99/1963. sz. törvény) fontos okból lehetővé teszi a tárgyalás elnapolását, amennyiben az ügyet egy tárgyalás alkalmával nem lehet megtárgyalni és eldönteni (lásd a polgári perrendtartás 119. szakaszát). Az elnapolás fontos oka lehet például a tény, hogy valamelyik fél elmulasztotta a bíróság elé terjeszteni beadványát, és nincs lehetőség a tárgyalás távollétében történő megtartására (lásd a polgári perrendtartás 101. szakaszának (3) bekezdését), vagy az, hogy az egyik félnek azért nem volt elég ideje felkészülni a tárgyalásra, mert nem kézbesítették számára megfelelő időben az idézést, és más fontos ok is felmerülhet.
A fél kérheti a bíróságtól a tárgyalás elnapolását. A bíróság a fél előzetesen benyújtott, tárgyalás elnapolására irányuló kérelméről a hivatkozott ok súlyossága alapján dönt. Amennyiben a bíróság nem ad helyt a fél kérelmének, a félnek meg kell jelennie a tárgyaláson.

14 Ha tartózkodási helyére tekintettel a fél hivatkozhatna a határidő meghosszabbodására, és az őt érintő cselekményről olyan helyen értesítik, ahol a tartózkodási hellyel rendelkező személyek nem hivatkozhatnak az ilyen meghosszabbodásra, ez a személy elveszíti-e az ilyen határidőre való hivatkozás jogát?

A Cseh Köztársaság törvényei nem rendelkeznek kifejezetten ilyen helyzetről.
Olyan nemzetközi elemet tartalmazó jogvitában, amelyben az iratot a külföldi félnek kell kézbesíteni, a *lex fori* eljárásjogi szabályai érvényesülnek, vagyis annak a bíróságnak az eljárási szabályai, amelynek joghatósága alá az ügy tartozik.

15 Melyek a határidők elmulasztásának következményei?

Az eljárásjogi határidők elmulasztásának eljárásjogi következményei vannak.
Ha a polgári perrendtartás (a módosított 99/1963. sz. törvény) határidőt ír elő valamely eljárási cselekmény elvégzésére (pl. a fellebbezés vagy rendkívüli perorvoslat előterjesztésére), a határidő elmulasztásával az eljárási cselekmény eredményes elvégzésére való jogosultság elvész. A határidő elmulasztása esetén igazolásnak van helye, ha a fél vagy képviselője méltányolható okokból (pl. hirtelen betegség, sérülés stb. miatt) mulasztotta el a határidőt, és ezért nem tudott elvégezni valamely olyan cselekményt, amelynek elvégzésére jogosult lett volna (lásd a polgári perrendtartás 58. szakaszát), kivéve, ha a polgári perrendtartás kizárja az adott határidő igazolását (például a 235. szakasz (1) bekezdése alapján az elmulasztott határidő igazolása kizárt az eljárás megismétlésére és megsemmisítésre irányuló kérelmek esetén). Amennyiben a határidő valamilyen kötelezettségnek való megfelelést szolgálja, a határidő elmulasztása meghatározott szankció (pl. rendbírság) kiszabását vonja maga után.
Valamennyi elmulasztott bírói határidőhöz törvényben meghatározott jogkövetkezmények fűződnek. A bírói határidőt a bírósági tanács (vagy egyesbíró) meghosszabbíthatja. Bírói határidő elmulasztása esetén igazolásnak nincs helye.
Az ellentmondással meg nem támadott fizetési meghagyás jogerős és végrehajtható ítélet joghatásaival jár (lásd a polgári perrendtartás 174. szakaszának (1) bekezdését).

16 A határidő lejárta esetén milyen jogorvoslati eszközök állnak a mulasztó fél rendelkezésére?

A tárgyalás elmulasztásának más következményei vannak, mint a határidő elmulasztásának. Amennyiben a szabályszerűen idézett fél a tárgyalást elmulasztja, és nem terjeszt elő kellő időben és fontos okból elnapolás iránti kérelmet, úgy a bíróság az ügyet tárgyalhatja és a fél távollétében is határozhat (lásd a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. módosított törvény 101. szakaszának (3) bekezdését), illetve amennyiben a polgári perrendtartásról szóló törvény 153b. szakaszában foglaltak teljesülnek, úgy mulasztási ítéletet hozhat.
Amennyiben az alperes méltányolható okokból olyan ügyben mulasztja el az első tárgyalást, amelyben mulasztási ítéletet hoztak, a bíróság az alperes kérelmére hatályon kívül helyezi a meghagyást és elrendeli az ügy tárgyalását. A fél addig terjesztheti elő ilyen célú kérelmét, ameddig a meghagyás jogerőre nem emelkedik (lásd a polgári perrendtartás 153b. szakaszának (4) bekezdését).

Az ügy érdemét támadó fellebbezés mulasztási ítélet ellen is előterjeszthető. Ha a felperes a bíróság elsőfokú ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló kérelmével egyidejűleg fellebbezést is előterjeszt, és a bíróság az ítéletének hatályon kívül helyezésére irányuló kérelemnek végrehajtható határozatával helyt ad, a fellebbezést figyelmen kívül kell hagyni (lásd a polgári perrendtartásról szóló törvény 153b. szakaszának (5) bekezdését).

Utolsó frissítés: 16/09/2020

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.